

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: Jana Kroftová
Název diplomové práce: Zásada legislativního procesu v nestandardních situacích
Vedoucí: JUDr. Tomáš Pezl, Ph.D.
Oponent: JUDr. Vladislav Vnenk, Ph.D.

I.

Diplomantka předložila k obhajobě diplomovou práci s tématem *Zásada legislativního procesu v nestandardních situacích*. Úvodem tohoto posudku je třeba namítnout určitou nejasnost ohledně volby názvu diplomové práce. Diplomantka se podle textu chtěla věnovat zásadám legislativního procesu v nestandardních situacích, resp. legislativnímu procesu v nestandardních situacích obecně, neboť neexistuje jedna zásada v rámci legislativního procesu při nestandardních situacích. Otázkou je, zda vůbec existují zásady legislativního procesu v nestandardních situacích (ve smyslu teorie zásad),¹ vhodnějším názvem by byl například název práce *Legislativní proces v nestandardních situacích*, případně *Zásada řádného legislativního procesu v nestandardních situacích*, a to vzhledem k závěrům diplomantky na str. 37 diplomové práce. Nevhodnost názvu diplomové práce však není podstatným způsobem na újmu závěrečnému hodnocení práce. K názvu diplomové práce by se však měla diplomantka vyjádřit při obhajobě samé.

II.

Pokud jde o samou strukturu diplomové práce. V **úvodu** diplomové práce diplomantka představuje téma své diplomové práce, současně nastiňuje strukturu práce, pokud jde o její jednotlivé kapitoly. Úvod označuje diplomantka jako kapitolu č. 1, což není správný postup vzhledem k tomu, že úvod není kapitola (a proto se stejně jako závěr či cizojazyčné resumé nečísluje).

¹ Obdobně jako např. FULLER, Lon. *Morálka práva*. 2. opr. vyd. Praha: Oikoymenth, 1998. K zásadám např. WINTR, Jan. *Říše principů. Obecné a odvětvové principy současného českého práva*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2006.; ONDŘEJEK, Pavel. *Koncepce práva jako systému*. Praha: Wolters Kluwer, 2020.; HURDÍK, Jan., LAVICKÝ, Petr. *Systém zásad soukromého práva*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2010.

V úvodu diplomantka nastiňuje obsah jednotlivých kapitol, přičemž pozornost chce zaměřit především na zkušenosti s vyrovnáním se s pandemií COVID-19 ze strany právního systému (legislativního procesu).

Určitým nedostatkem úvodu diplomové práce je absence vyčerpání představení tématu diplomové práce, neboť nestandardní či mimořádnou situací, která má značný vliv na legislativní proces je i například situace rozpuštění Poslanecké sněmovny a je tak nutné postupovat především podle čl. 33 Ústavy ČR, kde je zakotvena pravomoc přijímat zákonná opatření Senátu. Z komentářové literatury vyplývá, že předmětný čl. 33 Ústavy *upravuje výkon zákonodárné moci v mimořádné situaci, kdy je Poslanecká sněmovna rozpuštěna.*² Jinými slovy řečeno, aby bylo zřejmé, že diplomantka nepřehlédla, že za mimořádné situace se řadí i situace rozpuštění Poslanecké sněmovny. Tento nedostatek napravuje diplomantka až v na str. 25 až 26, kdy se věnuje této otázce, byť se této problematice věnuje čistě popisně a velmi krátce.

Na druhou stranu je ovšem nutno dodat, že diplomantka zvolila téma obtížné a současně stále aktuální, neboť k problematice legislativního procesu a pandemie COVID-19 není dostupné tak široké množství literatury, jako tomu je u ostatních témat. Zvolení aktuální a náročné tematiky práce je nutno výslovně pochválit v posudku práce.

Dále, ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky je ústavním zákonem, nikoliv zákonem (str. 5 práce: *Nouzový stav je možné vyhlásit v případě, že jsou ohroženy zájmy vyčtené čl. 2 odst. 1 tohoto zákona*, s ohledem na ostatní text se zřejmě však jedná pouze o překlep).

První kapitola diplomové práce je věnována pojmu nestandardní situace a jednotlivým mimořádným stavům ve smyslu ústavního zákona o bezpečnosti České republiky a krizového zákona. Pozornost je ze strany diplomantky věnována i tzv. stavu

² SLÁDEČEK, Vladimír., MIKULE, Vladimír., SUCHÁNEK, Radovan., SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 369.; shodně např. KYSELA, Jan. *Zákonodárství bez parlamentů. Delegation a substituce zákonodárné pravomoci*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006.

legislativní nouze. Z hlediska tématu diplomové práce se jedná o vhodnou kapitolu úvodního charakteru.

Druhá kapitola je věnována legislativnímu procesu. V úvodu této kapitoly diplomantka se věnuje pojmu legislativního procesu, který popisuje v jeho fázích velmi podrobně. Zajímavě (a důvodně) zařadila diplomantka do této kapitoly i podkapitoly týkající se vad legislativního procesu, jeho důsledků, a možnému zneužívání institutů v legislativním procesu, přičemž u těchto kapitol diplomantka napravuje svůj jinak popisný styl diplomové práce. Diplomantka dále správně nepřehlédla některé odlišnosti od standardního legislativního procesu, jako tomu je například u zákona o státním rozpočtu či tzv. volebních zákonů.

Nepřesnosti se diplomantka však dopouští v tvrzení (str. 14 práce), když uvádí: *Dohled nadsouladem právních předpisů se zákonem provádí Ústavní soud České republiky.* Toto vyjádření není správné, resp. je nepřesné, neboť čl. 87 odst. 1, písm. a) a písm. b) v případě řízení o kontrole norem vždy posuzuje soulad právních předpisů s ústavním pořádkem.

Třetí kapitola je nazvána *Legalita a legitimita právních předpisů v rámci pandemie Covid-19.* Úvodem této kapitoly se zabývá diplomantka pojem legality a legitimacy. Dále se věnuje diplomantka právnímu rámci zvládnání pandemie COVID-19, jakož i „covidovému“ zákonodárství (Lex covid, pandemický zákon).

V **závěru** diplomové práce diplomantka shrnuje závěry, ke kterým ve své práci došla. Pokud jde o rozsah závěru, závěr by si zasloužil širší rozsah vzhledem k rozsahu diplomové práce, jakož i především pozornost ve vztahu k právním závěrům.

III.

Pokud jde o vybrané formální námítky k diplomové práci.

Práce obsahuje minimum překlepů či gramatických chyb. Výjimkou jest např. str. 17 a obdobně str. 32 (a *Ústavním pořádkem ČR* – str. 14). Ne vždy je jednotná citační norma, např. str. 42 a poznámky pod čarou na této straně.

Str. 62 obsahuje nepřesnost v tom směru, že J. Wintr je profesorem, nikoliv docentem.

V seznamu literatury by měl být komentář k Ústavě ČR zařazen do knižních zdrojů.

Určitým, však zcela marginálním, nedostatkem je jiný typ písma v rámci číslování stran diplomové práce, než vyžaduje příslušná vyhláška děkana FPR č. 53D/2021, o státní závěrečné zkoušce – obhajoba diplomové nebo bakalářské práce dle čl. VI, odst. 4.

V diplomové práci je pracováno s minimem zdrojů, resp. použité zdroje jsou ve smyslu výše citované vyhlášky nikoliv zcela dostatečné. Absentuje (až na výjimky) komentářová literatura k Ústavě ČR, jakož i ústavnímu zákonu o bezpečnosti ČR, či k jednacímú řádu Poslanecké sněmovny.

Současně chybí zásadní obecná teoretická díla a to např. KYSELA, Jan. *Ústava mezi právem a politikou. Úvod do ústavní teorie*. Praha: Leges, 2014.; KYSELA, Jan. *Zákonodárství bez parlamentů. Delegation a substituce zákonodárné pravomoci*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006.; KYSELA, Jan. Substituce výkonu zákonodárné pravomoci parlamentů v Československu, České republice a na Slovensku. *Časopis pro právní vědu a praxi*, č. 2/2005. Až na výjimky absentuje sborníková literatura či odborná časopisecká literatura.

IV.

Pokud jde o diplomovou práci jako takovou, oponent má rozporuplné pocity. Diplomová práce je poměrně výjimečná svým originálním zpracováním a náročností tématu. Některé části jsou vysoce kvalitní (zejména druhá polovina práce), jiné však pouze popisné s mělkými právními závěry. Dílčí závěry jsou často roztržité v rámci diplomové práce. Práci by dále posloužilo, pokud by byla vystavěna na pevných teoretických základech, což je zřejmě důsledkem absence literatury ke zvolenému tématu. Současně je zde několik zbytečných formálních chyb, které snižují kvalitu práce a její následné hodnocení, jak požaduje výše citovaná příslušná vyhláška. Diplomantka je však zjevně schopna vědecké práce, práce s právními předpisy či judikaturou, jakož i vlastního právního názoru.

Jako oponent diplomové práce tedy práci závěrem **doporučuji** k obhajobě, přičemž s výhradou kvality obhajoby samé navrhuji hodnocení stupněm **velmi dobře**, či **dobře** v případě nízké kvality obhajoby samé.

Otázky k obhajobě:

1. Vyjádřete k možnosti přezkumu zákonných opatření Senátu ze strany Ústavního soudu v řízení o kontrole norem, jakož i k možnosti změn ústavního pořádku zákonným opatřením Senátu.
2. Vyjádřete se k delegaci a substituci zákonodárné pravomoci ve vztahu k tématu diplomové práce.

**JUDr. Vladislav Vnenk, Ph.D.,
oponent diplomové práce**